

การเปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล  
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย



นางสาว ชติมา ศรีเอี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต  
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-722-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016300

I 1030809X

A COMPARISON OF MANAGEMENT CONCERNING NURSING PERSONNEL DEVELOPMENT  
OF THE HEAD NURSES IN HOSPITALS  
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS



Miss Chutima Sree-iam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-722-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล  
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

โดย นางสาว ชุติมา ศรีเอี่ยม

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... *สมคิด รักษาสิทธิ์* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ ดร. กวาร์ วัชรากัย)

คณะกรรมการลอบวิทยานิพนธ์

..... *จินตนา ยืนพันธ์ุ* ..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยืนพันธ์ุ)

..... *สมคิด รักษาสิทธิ์* ..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

..... *วรรณภา ปุณโฑ* ..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณภา ปุณโฑ)



ชุดิมา ศรีเอี่ยม : การเปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล  
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (A COMPARISON OF MANAGEMENT  
CONCERNING NURSING PERSONNEL DEVELOPMENT OF THE HEAD NURSES IN HOSPITALS  
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.สมคิด รัชศาสตร์, 108 หน้า. ISBN 974-577-772-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ เปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล  
ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์การอบรมด้านการจัดการ และ  
ระยะการปฏิบัติงานในตำแหน่งแตกต่างกัน และศึกษาปัญหาของการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการ  
พยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์การ  
อบรมด้านการจัดการต่างกัน แยกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. การจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีระยะเวลาการ  
ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย 1-5 ปี, มากกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ไม่แตกต่าง  
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. จากผลสรุปปัญหาของการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลของหัวหน้าหอ  
ผู้ป่วย 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล จำนวน 31 ปัญหา พบว่าเป็นปัญหา  
ระดับปานกลาง (ค่า  $\bar{X}$  ระหว่าง 2.61-3.30) จำนวน 30 ปัญหา และเป็นปัญหาระดับน้อย (ค่า  $\bar{X}$  เท่ากับ  
2.08) จำนวน 1 ปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....  
สาขาวิชา .....  
ปีการศึกษา 2532 .....

ลายมือชื่อนิติ .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....



CHUTIMA SREE-IAM : A COMPARISON OF MANAGEMENT CONCERNING NURSING PERSONNEL DEVELOPMENT OF THE HEAD NURSES IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SOMKIT RAKSATAYA 108 PP. ISBN 974-577-772-6

The main purposes of this research were to compare management concerning nursing personnel development of the head nurses in hospitals under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs with difference in management training experiences and working experiences, and to study the problems of management concerning nursing personnel development of the head nurses.

The major findings were as follows :

1. There was a statistical significant difference at the 0.5 level of the management of the head nurses classified by their management training experiences.
2. There was no statistical significant difference at the 0.5 level of the management of the head nurses classified by their working experiences.
3. The 30 items of management concerning nursing personnel development activities were categorized as the problems in medium level. The remainder 1 item was categorized as the problem in low level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....พยาบาลศึกษา  
สาขาวิชา .....การบริหารการพยาบาล  
ปีการศึกษา .....2532

ลายมือชื่อนิสิต ..... *พิน ๑๖/๑๒*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Dr. S.K.*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอื่น .....



### กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มแรกด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณฺณโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชุณหิพันธ์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานในการสอบ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าแผนกการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วยทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ และสมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัยทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ชติมา ศรีเอี่ยม

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญ

|   | หน้า |
|---|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย.....                          | ง    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....                       | จ    |
| กิตติกรรมประกาศ.....                          | ฉ    |
| สารบัญผู้ตาราง.....                           | ฅ    |
| บทที่   |      |
| 1. บทนำ.....                                  |      |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....           | 1    |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....                  | 6    |
| สมมติฐานของการวิจัย.....                      | 7    |
| ขอบเขตของการวิจัย.....                        | 8    |
| ข้อตกลงเบื้องต้น.....                         | 8    |
| คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....              | 8    |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....     | 10   |
| 2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....       | 11   |
| 3. วิธีดำเนินการวิจัย.....                    | 30   |
| ประชากรและตัวอย่างประชากร.....                | 30   |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....               | 31   |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล.....                      | 33   |
| การวิเคราะห์ข้อมูล.....                       | 34   |
| 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                  | 36   |
| 5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ..... | 64   |

สารบัญ (ต่อ)

|   | หน้า |
|---|------|
| บรรณานุกรม.....                                   | 71   |
| ภาคผนวก.....                                      | 77   |
| ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....               | 78   |
| ภาคผนวก ข สถิติและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... | 79   |
| ประวัติผู้วิจัย.....                              | 104  |



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญตาราง

| ตารางที่  | หน้า |
|---|------|
| 1 จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.   | 32   |
| 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนกลับมา จำแนกตามโรงพยาบาล<br>สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.....  | 34   |
| 3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามระยะเวลาการ<br>ปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย.....   | 38   |
| 4 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....  | 39   |
| 5 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามการได้รับการอบรมหรือ<br>ศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับการบริหาร และ/หรือ การจัดการ.....   | 40   |
| 6 เปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล<br>ของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์การอบรมด้านการจัดการแตกต่างกัน...   | 41   |
| 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนา<br>บุคลากรทางการพยาบาลด้านการวางแผน ของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มี<br>ประสบการณ์การอบรมด้านการจัดการแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายชื่อ...     | 42   |
| 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนา<br>บุคลากรทางการพยาบาลด้านการดำเนินงาน ของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มี<br>ประสบการณ์การอบรมด้านการจัดการแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายชื่อ.... | 47   |
| 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนา<br>บุคลากรทางการพยาบาลด้านการประเมินผล ของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มี<br>ประสบการณ์การอบรมด้านการจัดการแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายชื่อ.... | 50   |
| 10 เปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลของ<br>หัวหน้าหอผู้ป่วย ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งแตกต่างกัน.....   | 54   |

สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่   | หน้า |
|--|------|
| 11   | 55   |
| เปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล<br>ด้านการวางแผน ของหัวหน้าผู้ป่วยที่มีระยะเวลา การปฏิบัติงานในตำแหน่ง<br>แตกต่างกัน.....     | 55   |
| 12   | 56   |
| เปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล<br>ด้านการดำเนินงาน ของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน<br>ในตำแหน่งแตกต่างกัน..... | 56   |
| 13   | 57   |
| เปรียบเทียบการจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล<br>ด้านการประเมินผล ของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน<br>ในตำแหน่งแตกต่างกัน..... | 57   |
| 14   | 58   |
| ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของการจัดการ<br>เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลด้านการวางแผน<br>ของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....                  | 58   |
| 15   | 60   |
| ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของการจัดการ<br>เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลด้านการดำเนินงาน<br>ของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....               | 60   |
| 16   | 62   |
| ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาของการจัดการ<br>เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลด้านการประเมินผล<br>ของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....               | 62   |